

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen: na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

Cene inseratom:
Enostolna petlinjska vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana itd.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izjaha vsak dan izvenredni
nedeljski in dneva po prav-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 830 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajevo 7563, praška in dunaj. 24.797.

Centralizem ali avtonomija z zunanje političnega stališča.

Kogar bogovi sovražijo, ga udarijo s slepoto.

Kdor bere velesrbsko časopisje, kateremu pridno sekundirajo naši režimu prodani listi, ve, da je glavni argument Belgrade ne samo proti federaciji, temuč tudi že proti najskromnejši avtonomiji sledeči: Ako damo Slovincem in Hrvatom večjo samostojnost, najsibžebo v kakršnikoli obliki, bodo vse »osvojenec« pokrajine težile stran od države. Ločili se bodo Makedonci, odpadli bodo Črnogorci, morebiti se poslovljo od nas celo Vojvodinci! Z eno besedo, konfederacija, federacija, avtonomija — to vse je začetek konca države, ki razpade kakor glinasta posoda, če se ne drži skupaj s trdimi kleščami centralizma.

Mi nismo tako hudobni, da bi vzeli to popolnoma resno trditev pod kritično steklo, kajti bilo bi to v največje sramoto njih, ki se ponajajo s tem, da so to državo tvorili. Mi si jo hočemo ogledati samo z enega vidika, to je z zunanje političnega.

Kakor znano, se je nedavno med Srbijo, kakor imenujejo naši sosedi našo državo je danes, in med Bolgarijo sklenil v Nišu nekaj sporazum zaradi makedonskih češev. Kdo bi si mislil, da bo ta dosti kromni dogodek koga na svetu razburil? In vendar se je nekdo zelo vznemiril. To so namreč rumunski šovinisti, ki so duševno sorodni gospodu Pašiću, oziroma njegovi radikalni stranki. Njihov organ, »Adeverul« je 17. t. m., to je dan pred našimi skupščinskimi volitvami, napisal o tem dogodku cel alarmantni uvodnik. Kaj neki mu ni prav?

»Adeverul« meni, da se v državi SHS vršijo stvari, ki morajo Rumunijo — namreč Veliko Rumunijo, šovinistično-centralistični tvor gospoda Bratiana, ki je na las podobna Pašićevi Veliki Srbiji — resno vznemirjati. Jugoslavija namreč ni več predvojna Srbija. Današnji Jugoslavlani imajo namreč program, po katerem naj bi se osnovala federacija vseh slovanskih narodov od Drave do Marice, tako da bi Slovenci, Hrvati, Srbi, Makedonci, Črnogorci in »Bosanci« bili medseboj popolnoma enakopravni, avtonomni in vsak zase svoj narod, toda v eni veliki jugoslovanski državi. Dokler so Srbi bili sami, niso Bolgari mogli misliti na zblizanje z njimi, zdaj pa, ko ideja federacije slovanskih narodov na Balkanu dobiva čimveč tal, so Bolgari to priliko spretno porabili. To napoveduje panslavizem, ki se je zdel že pokopan. Ta nevarnost je tem večja, ker Českoslovaška podpira Bolgarijo z istimi tendencami. Rumunija ima torej vzroka dovolj, da je spričo tega na straži.

Centralisti v Belgradu in njihovi podrepani v Ljubljani in Zagrebu naj široko odprejo oči in ta članek še enkrat pazljivo preberejo. Kaj je za našo državo v zunanje političnem oziru dobro in kaj slabo, to najbolj vedo naši sosedi, ki nas čisto nič ne ljubijo. Na Rumune se moremo v tem oziru popolnoma zanesti. Ako se rumunski šovinisti nad federacijo ali avtonomijo Slovencev, Hrvatov, Makedoncev itd. v okviru države SHS tako zelo vznemirjajo, potem je to jasn dokaz, da je ta ideja zelo dobra. Mi namreč čisto dobro s svojim nacionalističnim instinktom čutijo, da bi federacija ali avtonomija jugoslovanskih narodov našo državo silno okrepila in pripravila pot konfederaciji z Bolgarijo, kar bi pomenilo velik slovanski blok na jugovzhodu Evrope. Da bi se v tem slučaju Lah moral zaleteti resno tresti za Primorje in da bi Rumun moral popraviti krivico, ki jo je storil Rusiji z uprabljenjem Besarabije, ako ne bi hotel priti med slovanske klešče, je kot beli dan jasno. Jasno je tudi, da bi potem Mažarska morala enkrat za vselej prenehati misliti na »Horvatorszage« in da bi Avstrija morala slovensko Koroško vrniti, ne da bi nam bilo treba s prstom ganiti! To ve Rumunija, ne vedo pa naši zaslepljeni in zarukani centralisti!

Gospodje pri »Adeverul«, ki izražajo misljenje rumunskih vladnih krogov, žalujejo za predvojno Srbijo. Ni jim prav, da

se proti velesrbskemu centralizmu dviga Radičev federalizem ter Korošceva in Spahova avtonomistična koncepcija. Njim bi bilo prav, da država SHS ostane nekaka razširjena predvojna Srbija, ki bi ostala v večnem sovraštvu z Bolgarijo in bi bila vsled nasilja, ki ga mora Srbija trajno vršiti nad Slovenci, Hrvati, Makedonci in drugimi, ako hoče vzdržati hegemonijo, tako zelo naznotraj okupirana, da bi bila nazunaj slaba. S tako državo imajo namreč tako Rumuni kakor Lah lahko igro, ker vedno lahko izrabljajo velesrbske separistične instinkte proti slovanskim interesom združenih jugoslovanskih narodov.

Zato pa je tudi pisanje laških listov tako identično s pisanjem rumunskih, mažarskih, nemških in grških, ki vsi dajejo potuho Pašićevemu centralističnemu konceptu!

In naši centralisti so tako z meter debelimi deskami zaplankani, da tega ne vidijo! Ali so pa že popolnoma prodani. Kajti danes bi že slepi kušar na cesti moral spoznati, da se Jugoslavija na podlagi avtonomije vseh jugoslovanskih narodov le okrepi, centralizem jo pa naznotraj in nazunaj slabi v veliko zadoščenje vseh nam sovražnih sesedov.

Centralist — razumi!

Vladni buletin o položaju.

VLADA ZA RAZGOVORE S KOALIRANO OPOZICIJO. — RADIKALSKO-DEMOKRATSKEGA SPORAZUMA NI.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) Dr. Laza Marković je tudi danes sprejel zastopnike časopisja in izjavil, da ministrski svet doslej še ni sklepal o vprašanju, ali naj stopijo radikalni v koalicijo z demokracijo ali ne. Verjetno je, da bo g. Pašić pozval vse načelnike klubov na razgovore, da izve njihovo mnenje o položaju in se bo pogajal z vsemi.

Razgovori z načelniki klubov so zaenkrat zaradi velikonočnih praznikov odloženi, zdi se pa, da namerava Pašić začeti pogajanja še pred 12. aprilom, ker tega dne se sestane novi radikalni poslanski klub in bo Pašić že na prvi klubovi seji obrazložil celokupni politični položaj z ozirom na izid volitev.

Kar se tiče vesti nekih listov, da se je dr. Supilo uradno razgovarjal z Radičem v imenu vlade, je dr. Marković izjavil, da to ne odgovarja resnici. Dr. Supilo se je morebiti res z Radičem razgovarjal, toda to je storil kot Hrvat, da se informira o položaju ne pa v imenu vlade.

Z ozirom na možnost sporazuma z Radičem je rekel dr. Marković: Mi bomo povabili Radiča v Belgrad zaradi sporazuma in skupnega posvetovanja o položaju. Ravno tako bomo povabili v Belgrad tudi dr. Korošca in dr. Spaha. Če

bi bil v imenu bloka delegiran samo Radič v Belgrad, vlada iz tega ne bi izvajala posledic.

Snoči je obiskal g. Pašića poslanec dr. Peleš, da ga obvesti o položaju na Hrvatskem in da mu poroča o volivni agitaciji na Hrvatskem. Njegovo mnenje je na vsak način važno.

Kar se tiče demokratov, je treba priznati, da so oni močna stranka in njihov program je našemu podoben. Zato bi bila izjava težka, da je vsak sporazum in vsaka koalicija z njimi izključena. Toda o tem še danes nihče ničesar ne ve. Tudi vlada sama, ki resno pretresa to vprašanje, še ni definitivno ugotovila svojega razmerja do demokratov.

Uradnih obvestil od vodstev strank, zastopanih v bloku, še nismo dobili. Kar vemo, vemo iz privatnih virov. In zato ni izključena možnost, da so vse tozadevne vesti več ali manj neistinite. V splošnem pa se da razvideti vsebina načelnega sporazuma bloških strank iz programov strank samih, ki so v bloku zastopane.

Nato je minister še podal neke izjave o pogajanjih z Južno železnico, dalje je govoril o sprejemu romunske kraljice v Belgradu, nakar je bila konferenca končana.

Nezaupnica vladi.

FINANČNI ODBOR IZREČE S 17 PROTI 10 GLASOM NEZAUPNICO RAD. VLADI.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) Danes dopoldan se je vršila seja finančnega odbora, ki se je končala za vlado zelo neugodno. Seje so se udeležili skoro vsi člani finančnega odbora. Članov se je polastila velika vznemirjenost, ko so zvedeli za predlog vlade, da namerava iz 7 odstotka dolarskega posojila »sebi izposoditi« 40 milijonov dinarjev, da plača stroške za popravilo lokomotiv in vagonov v inozemstvu. Te lokomotive in vagoni bi bila vlada že davno lahko prevzela, če bi bila plačala le polovico dolžne vsote na račun.

V finančnem odboru se je vnela takoj živahna debata o tem, če je finančni odbor sploh kompetenten o tem vprašanju sklepati in poslanec Šečerov je predlagal, da se predlog zavrne. Tudi poslanec Divac je dejal, da je treba najprej glasovati o kompetenci finančnega odbora v tem vprašanju.

Pri glasovanju je glasovalo 17 članov za nekompetenco, 10 pa za kompetenco. Ko so dognali izid tega glasovanja, je predlagal poslanec Šečerov, da se ugotovi, da je vladni predlog padel iz političnih razlogov in da večina finančnega odbora vladi ne zaupa. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Radikalni so se že pred zadnjim glasovanjem odstranili, da onemogočijo kvorum. Ostalo pa je na seji 13 članov, kar je zadostovalo za glasovanje. S tem glasovanjem je izrekel finančni odbor vladi nezaupnico. — Ker je pa vlada to nezaupnico že slutila, je že en dan prej objavila, da ne bo smatrala sklepov finančnega odbora za politične odločbe, ampak za odločbe administrativnega značaja, češ da je stari finančni odbor samo še administrativni instrument vlade.

tenci finančnega odbora v tem vprašanju. Pri glasovanju je glasovalo 17 članov za nekompetenco, 10 pa za kompetenco. Ko so dognali izid tega glasovanja, je predlagal poslanec Šečerov, da se ugotovi, da je vladni predlog padel iz političnih razlogov in da večina finančnega odbora vladi ne zaupa. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Radikalni so se že pred zadnjim glasovanjem odstranili, da onemogočijo kvorum. Ostalo pa je na seji 13 članov, kar je zadostovalo za glasovanje. S tem glasovanjem je izrekel finančni odbor vladi nezaupnico. — Ker je pa vlada to nezaupnico že slutila, je že en dan prej objavila, da ne bo smatrala sklepov finančnega odbora za politične odločbe, ampak za odločbe administrativnega značaja, češ da je stari finančni odbor samo še administrativni instrument vlade.

Abotne grožnje vojaških krogov.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) Dosedanji razvoj krize je pokazal vso kritičnost položaja, v katerega je država zašla vsled štiriletnega nesposobnega in protinarodnega režima. V vseh krogih se opaža velika neodločnost in nervoznost. Ravno ta nervoznost pa onemogoča, presojati dejanski položaj tako, kakor bi bilo treba. Značilno je pri celi stvari, da ravno tisti krogi, ki so najbolj zainteresirani, ne kažejo nobenega odločnega pravca, kako presojati položaj. Radi tega vlada v vseh krogih velika mističnost in tajinstvenost.

Na prvi hip in če se zdaleč motri položaj, se zdi, kakor da bi se dvorski krogi ne interesirali za razvoj krize. Kdor pa razmere pozna od blizu, vidi, da je ravno na-

sprotno. Trdi se, da vodi v dvorskih krogih glavno besedo romunska kraljica, ki je še vedno v Belgradu. Včeraj je romunska kraljica priredila intimen sprejem politikov in diplomatov. Tega večera so se poleg zastopnikov tujih držav udeležili vodilni domači politiki. Od radikalov so bili navzoči: Laza Marković, Velizar Janković in dr. Ninčić. Od demokratov so bili navzoči le pristaši Pribičevićeve struje, med njimi Pribičević sam in dr. Marinković. To je zelo značilno dejstvo. Po mestu krožijo najrazličnejše govorice. Gotovo je, da imajo v dvorskih krogih sedaj odločujoč vpliv vojaški krogi, ki so že pri reševanju dosedanjih kriz igrali veliko vlogo. Ti so sedaj razvili najživahnejšo akcijo. Njihov vpliv je občutiti

na vseh straneh. Težišče položaja je sedaj v vojaških krogih, kar je za parlamentarizem vobče velika nevarnost.

GROŽNJA Z ROPANJEM.

Mnogo se govori o amputaciji. Za njo se najbolj zavzemajo vojaški krogi. Ti so začeli naglašati, da je brez amputacije nemogoče vzdržati v srbski vojski disciplino in zanesljivost, ker bodo politični boji zašli tudi med vojaštvo. Amputacija bi se po načrtih vojaških krogov izvršila tako, da bi se odcepile od države tri hrvatske županije in Slovenija. V tem slučaju bi se najprvo v celi državi uvedla vojaška diktatura. Srbska vojska bi zasedla meje Velike Srbije, polovico Slavonije do Sušaka, ki bi pripadel Italiji. V zameno za Sušak pa bi Srbija dobila Skader in Solun. Italija bi dobila od strani Srbov svobodne roke, da lahko zasede Bled, Bohinj in železnico Trst—Maribor.

KDAJ BI VELESRBI BILI ZA AVTONOMIJO.

V slučaju pa, da bi se Slovenci razšli z Radičem, bi Slovenija ostala v zvezi z ostalo državo preko Sušaka, Karlovca in Bele Krajine. Vojski iz krajev, ki bi zapadli amputaciji, bi se iz Makedonije in Južne Srbije takoj odpustili domov. Pač pa bi srbska vojska imela te kraje zasedene tako dolgo, da bi se izvršila temeljita evakuacija. Izpraznili bi se vsi uradi, državna imetja in pred vsem vsa prometna sredstva. Nato bi se šle vojaštvo umaknilo, ko bi bila ta in taka evakuacija izvršena. Za Srbe, ki bi ostali v amputiranih krajih, bi srbska vlada zahtevala mednarodnega varstva in narodno avtonomijo. Od strani teh vojaških krogov, ki zagovarjajo amputacijo, se povzraja, da se bodo evakuirani kraji prepustili svoji usodi in anarhiji, katero bo treba še podpirati. Poleg vsega tega in vse druge evakuacije, bi se potegnili iz prometa dinarski bankovci ter se zamenjali s stari avstrijskimi kronami.

MUSSOLINI, POMAGAJ!

Kakor se trdi, je za ta načrt amputacije vojaških krogov srbska javnost, ki sodi, da gre v sedanji krizi za nacionalni program Srbov in za obstoj Srbije. Pri vsem tem računajo srbski vojaški krogi na pomoč Mussolinija. To sklepajo iz tega, ker je Mussolini iziral iz Italije črnogorske emigrante ter jim odrekel vsako nadaljnjo pomoč. — Sklepajo pa to tudi iz neke izjave Mussolinijeve, češ da bo Italija podpirala srbske aspiracije v Albaniji in v Solunu, če se Srbija loči od Hrvatov in Slovencev. Baje je radi tega odložena tudi rešitev vprašanja luke Baroš in razmejitve reške države, ker Italija čaka na rešitev konflikta s Hrvati in Slovenci.

GROŽNJA Z ORJUNO.

Vsekakor pa bodo ti krogi poskusili prej še z drugimi sredstvi. Organizirati hočejo Orjuno čisto po fašistovskem vzorcu. V ta namen je bil že poslan v Slovenijo sposoben delegat srbskih češev, da tu zbere sposobne ljudi za tako akcijo. V tem smislu ti krogi lansirajo v javnost take in podobne vesti, da drže zase javno mnenje.

REZERVIRANOST VLADE.

Vlada pa se napram vsem dogodkom drži rezervirano. Večina je za to, da naj se razmere prej razčistijo. Eno pa je gotovo, da noben aktiven srbski politik ne misli pristiati na federacijo ter bi sprejeli vsi vsako drugo rešitev prej. Napram vsem o morebitni novi koaliciji med demokrati in radikali je vaš dopisnik dobil odločne izjave, da na to ni misliti. Radikalni hočejo sami voditi politiko »močne roke« ter se sklicujejo na to, da so oni edina stranka, ki se more identificirati s srbstvom. In res se jim je posrečilo, da so med Srbijanci ustvarili razpoloženje, ki govori za njih. Danes so v tem oziru na njihovi strani celo najhujši srbski opozicionalci, kakor n. pr. srbski socialisti pod Lapčevićem. »Beogradske Dnevnik«, ki je doslej pisal za demokrate, je preokrenil na radikale ter piše: »Srbi na okup!« in za Veliko Srbijo. Treba je torej podčrtati, da hočejo radikali oblast obdržati v svojih rokah. Prej pa se bodo pogajali z Radičem in Slovenci. Pripravljeni so na

široke koncesije, ki pa ne bodo šle tako daleč, da bi Slovincem in Hrvatom dovolili lastne državne zbornice. S Spahom pa se sploh ne mislijo razgovarjati, ker smatrajo Bosno za srbsko zemljo.

GROZNJA Z VOLITVAMI.

Če pa ne pride do sporazuma, so radikali odločeni, s pomočjo džemijeta in nekaterih malih stranic vladati »z močno roko«, to je absolutistično. Radiću nameravajo uničiti njegovih 70 mandatov ter proti njemu in njegovim izvajati zakon o zaščiti države. Nato pa bi izvedli volitve za 70 Radićevih mandatov ali pa za celo zbornico, kakor bi pač najbolje kazalo. Danes se je v parlamentarnih krogih govorilo, da ima Pašić od kralja že podpisan ukaz o razpustu skupščine.

BALKANSKI »MENTALITET«.

Belgrad, 30. marca. (Izvirno.) Zadnje dne so gotovi krogi začeli silno gonjo proti Slovincem in Hrvatom. Sedaj so vzeli na piko dr. Korošec, o katerem širijo vesti, da vodi svojo odločno politiko pod vplivom Italije in Vatikana. Srbski šovinisti povdarjajo, da so Slovenci državo finančno in gospodarsko veliko bolj izkoriščali kot Hrvati. (To so pripovedovali že g. Pucelj in slovenski demokraci. Sedaj Srbi mislijo, da je res.) Vsled tega je brezobzirnost in močna roka proti Slovincem še bolj na mestu. Posebno se odlikujejo v tej gonji proti Slovincem tisti slovenski renegati, ki niso prišli pri slovenskem ljudstvu na svoj račun. Dr. Zupanić v velesrbskem »Balkanu« silno ostro napada vse Slovence.

Namen revizionistične opozicije

Zagreb, 30. marca. (Izv.) Današnji Radićev »Slobodni Dom« objavlja o ciljih revizionističnega bloka sledeče: Po-

sebna delegacija bosanskih muslimanov in zastopniki SLS z njenim načelnikom dr. Korošcem so obiskali predsednika HRSS g. Radića in na tem sestanku so razpravljali o vseh političnih in taktičnih vprašanjih z ozirom na dejstvo, da so dobili radikali večino v Srbiji, in pa z ozirom na željo radikalov, da obdržijo vladno moč v svojih rokah tudi še za naprej na temelju vidovdanske ustave in da v danem slučaju zopet radikali s svojo korupcijo vodijo morebitne nove volitve. Naši pogovori so bili resni in stvarni in tako iskreni in prisrčni kakor med brati, ki se že dolgo niso videli. Po končanih razgovorih smo izdali znani komunike. Ta komunike so objavili skoro vsi belgrajski listi. Toda že na podlagi vesti, da prideta v Zagreb tudi dr. Korošec in dr. Spaho, so pisali nekateri belgrajski listi, da je federalistični blok gotova stvar. To je res, toda ta blok je še nekaj več kakor federalistični blok, kajti dejstvo je, da Slovenija, Hrvatska in Ercegovina s svojimi 111 poslanci, za katerimi stoji 700.000 volivcev in 5 milijonov prosvitljenega in organiziranega naroda, nastopajo složno proti belgrajskemu centralizmu za to, ker nočejo niti delitve Slovenije, niti delitve Hrvatske, niti delitve Bosne — ker hočejo, da ne vladajo niti v Ljubljani, niti v Zagrebu, niti v Sarajevu kakšni Pašićevi hlapci in zato ker hočejo Slovenci kot narod, Bosna pa kakor posebna zgodovinska dežela, da imajo vse to, za kar je narod sposoben, kar narod zahteva in za kar je narod 18. t. m. glasoval v neverjetni slogi in z nepopisnim oduševljenjem.

Angleški kralj obišče papeža.

Praga, 30. marca. (Izv.) Iz vatiških krogov javljajo, da obišče angleški kralj Edvard 7. maja Rim in da ga bo papež Pij XI. sprejel v avdienci.

Preorientacija v mažarski politiki.

GROF BETHLEN OBIŠČE DR. BENEŠA.

Budimpešta, 30. marca. (Izv.) Kakor zatrjujejo tukajšnji politični krogi, bo grof Bethlen v najkrajšem času obiskal češkega ministra za zunanje zadeve dr. Beneša. Ta obisk bo napravil grof Bethlen toliko lažje, ker se mu je v najnovejšem času posrečilo v parlamentu streti opozicijo ultramažarskih nacionalističnih strank in vsled tega dejstva za grofa Bethlena ne bi bilo nemogoče, da mažarsko zunanjo politiko orientira v popolnoma drugi smeri kakor doslej. Vzrok nove politične orientacije Mažarske je treba iskati predvsem v žalostnem finančnem položaju mažarske države. Dokler so Mažari vodili ultranacionalistično politiko, jih je sma-

trala antanta vedno več ali manj kot element nemira in nereda v osrednji Evropi in jim zato tudi ni hotela v finančnem oziru priskočiti na pomoč. Kakor hitro pa se izpremeni dosedanji politični kurz na Mažarskem, bi antanta izpremenila tudi svojo finančno politiko napram Mažarski. To je glavni povod preorientacije mažarske zunanje in notranje politike in politični krogi na Mažarskem so mnenja, da se bo grof Bethlen z dr. Benešem skušal na ta ali oni način pogoditi v važnih političnih vprašanjih, samo da izzove v inozemstvu vtis, da se je Mažarska približala mali antanti in da na tej podlagi dobi v inozemstvu večji mednarodni kredit.

hoče Avstrija odtegniti z zavlačevanjem tozadevnih pogajanj.

Pogodba o Južni železnici podpisana.

Rim, 30. marca. (Izv.) Agencija Stefani poroča: Konferenca o Južni železnici je bila včeraj končana. Podpisani sta bili dve pogodbi in sicer prva o ureditvi tranzita med pogajajočimi se državami in druga o administrativni in tehnični organizaciji Južne železnice, kakor tudi ureditev finančnega režima Južne železnice. Prvo pogodbo so podpisale vse prizadete države, drugo pa poleg teh še upravni svet Južne železnice in zastopniki sindikata delničarjev oziroma lastnikov prioritet. Prva pogodba je temelj in prvi pogoj druge pogodbe. Prva pogodba o tranzitu temelji na načelih dogovora, sklenjenega v Barceloni glede mednarodnega prometa, katerega pa signatarne države še niso odobrile. Pogodba ima pet poglavij in sicer določa 1. poglavje načelo trgovinske svobode v tranzitu na podlagi barcelonskega dogovora; 2. poglavje ureditev carinske službe; 3. poglavje olajšave glede obmejnega prometa in potniške kontrole; 4. poglavje mednarodne postaje in 5. poglavje železniške tarife, določene na konferenci v Portorose, katere pogodbe pa še niso odobrene od vseh držav.

Oboroževanje Francije.

Pariz, 30. marca. (Izvirno) Mornariški minister je predložil poslanski zbornici načrt za pomnožitev vojnega brodogradništva. Po tem načrtu bi se zgradilo: 6 lahkih križark, 15 torpednih rušilcev, 24 torpedovk, 4 podmorske križarke, 30 podmorskih čolnov tipa D, 2 minonosca in 4 ladje za petrole. Stroški za zgradbo naštetih ladij bi se razdelili na čas od 1925. do 1933. leta in sicer tako, da bi najvišji letni izdatek ne presegal 320 milijonov frankov.

Anglija in sovjetska Rusija.

London, 30. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji spodnje zbornice je tekom politične razprave državni podtajnik

Mac Neil izjavil, da Anglija de iure ne priznava sedanje sovjetske vlade v Rusiji. Dokler bo vladal sedanji sistem družabnega reda v Rusiji, priznava Anglija sovjetsko vlado kot de facto.

IZ PORUHRJA.

Recklinghausen, 30. marca. (Izvirno) Francozi so zaplenili 4 in pol milijona mark, ki so bile namenjene za razdelitev med štrajkujoče železničarje.

Düsseldorf, 30. marca. (Izv.) Kontrolna straža v Höchstu je zaplenila 10 milijard mark, ki jih je bila poslala nemška banka na svojo podružnico v Wiesbaden.

ZA BREZPOSELNE DELAVCE.

Praga, 30. marca. (Izv.) Češkoslovaško ministrstvo za socialno politiko je izdelalo zakonski predlog, v katerem zahteva 250 milijonov čK za izplačevanje podpor za brezposelne delavce na Češkoslovaškem. Ta zakonski načrt bo češkemu parlamentu predložen takoj po Veliki noči.

KONGRES ČESKIH KOMUNISTOV.

Praga, 30. marca. (Izv.) V najkrajšem času bo zboroval v Pragi kongres čeških komunistov, da protestira proti češkoslovaškemu zakonu o zaščiti republike. Do danes je že prijavljenih nad tisoč delegatov.

TURKI SO VZNEMIRJENI.

Carigrad, 30. marca. (Izvirno) Krogi angorske vlade so zelo vznemirjeni radi sklepov strokovnjakov v Londonu, posebno glede vprašanja javnih dolgov in pa od-poklica antantnih čet.

CEL ŠTAB USTASEV NA IRSKEM UJET.

London, 30. marca. (Izvirno) Iz Dublina poročajo, da je bil včeraj ujet skoro cel štab tretje divizije ustaških čet.

Rdeča sramota.

ANGLEŠKA DELAVSKA STRANKA PROTI RUSKIM BOLJŠEVIKOM.

Splošno ogorčenje zaradi obsodbe msgr. Cieplaka.

27. t. m. se je v angleški spodnji zbornici vršila debata zaradi smrtne obsodbe nad katoliškim nadškofom Cieplakom in prelatom Budkiewiczem od strani moskovskega revolucijskega tribunala.

S splošnim zanimanjem se je pričakoval govor zastopnika »Delavske stranke«, o kateri se je vedelo, da ta barbarski način najodločneje obsoja. Vendar so bili vsi na ta govor zato posebno radovedni, ker se v »Labour Party«, kakor znano, nahajajo razni pristašev 2. internacionale tudi skrajni levičarji.

Najprej je državni podtajnik Mac Neill na tozadevno interpelacijo odgovoril, da je Bonar Law naročil angleškemu agentu v Moskvi, da ima storiti vse, kar more, da se obsojeni katoliški duhovniki rešijo. Ako bi pa sovjetska vlada kljub temu vztrajala na tem, da s sličnimi barbarstvi nadaljuje, ne ve, kaj bo angleška vlada storila.

Nato se je dvignil govornik najmočnejše opozicijske stranke — Labour Party —, Jack Jones. Izjavil je, da naj se po njegovem mnenju komunistični poslanec Newbold retira kot talec, da moskovski sovjet ne izvrši smrtne obsodbe nad škofom Cieplakom. Sredi velikanske senzacije je končal svojo izjavo s tem, da bo on z lastnimi rokami ubil poslanca Newbolda, ako bi boljše-viki ubili škofa.

Govornik konservativne stranke je vprašal vlado, ali ne bi bilo umestno, da angleški agent tekom 24 ur zapusti Moskvo, ako sodišče izvrši smrtno obsodbo. Vlada na to ni odgovorila, ker je bila medtem zaupno obveščena, da bo sovjet eksekucijo vsled intervencije vseh velesil sveta odgodil.

»Labour Party« je razun tega preko Landsburyja pozvala moskovski sovjet, da obtožence oprosti. V imenu irskega delavstva je storil isto levičarski socialist O'Connor. Poslanec »neodvisne delavske stranke« Kenworthy je poslal enako brzojavko Čičerinu.

Iz tega je razvidno, da se je poleg angleške vlade, Vatikana in protestantskega kenterbrijskega nadškofa ter Poljske zavzela za msgr. Cieplaka najbolj angleška »Delavska stranka«, ki je pred par dnevi v angleški spodnji zbornici stavila predlog, da se celo zakonodajstvo v Angliji postavi na socialistično podlago in uvede kolektivizem. Sijajen dokaz tolerantnosti, resničnega svobodoljublja in spoštovanja do vere od strani najbolj disciplinirane, najmočnejše in najvplivnejše socialistične stranke sveta!

Ruske boljše-vike je ta stvar zadela v živo. »Izvestja« kar besnijo in bljujejo najnižkotnejše psovke na »Labour Party«. Glasila sovjetske vlade obsipajo to stranko s psovki, da je »reakcionarna«, »propadla« in »prodana«, ker se je tako odločno zavzela za svobodo vesti in

vere. Boljševiki tembolj besnijo, ker vsi angleški komunisti pripadajo »Delavski stranki«. Tudi Newbold je izjavil, da obsoja grozovitosti rdečega režima v Rusiji. Resnični vrok jese ruskih komunistov je ta, da so popolnoma odbili od sebe vso angleško »Labour Party« in da v celem svetu ne uživajo danes nobenih simpatij več.

Kakor se vidi, je proces proti katoliškim duhovnikom rodil jako dalekosežne posledice, kakršnih moskovski barbari niso pričakovali.

Franjo Šuklje:

Revizija ustave in avtonomija.

O kugah in sodiščih.

Predno se lotim pravega svojega predmeta, moram opozoriti na neko sorto moralne kuge, ki se je prikazala v zadnjem času celó v naših krajih ter takoj inficirala naše javno zdravje in moralnost. Kakor običajno vse kužne bolezni, se je pritepla i ona k nam z vzhoda. Za svojo osebo bi to dosihmal pri nas neznano nevarno kužno bolezen krstil za »radikalitete«. Znamenja njena so: hipnotično prenehanje močnatosti, nagla zamena lastnega prepričanja, končno popoln moralni »collapsus«. Najbolj pogosto ma se loti ta epidemija, kakor kažejo izkušnje in opazovanja, uradniškega stanu. Ne razsaja samo med slabo rejenimi siromašnimi uradniškimi trpini, ampak napada tudi dobrorejane okroglolične, po lovu in ribarstvu utrjene uradnike in pri teh je celó najbolj strupena. Z eno besedo, opisana epidemija je postala kačez noč resna nevarnost tudi za slovenske pokrajine.

Kaj nam je storiti proti okuževanju? Meni se vidi, da treba ukreniti isto, kar se je v stari vojni granici učinilo proti raznim kugam, prihajajočim od tedaj še turškega Balkana. Mari ste pozabili takozvanih »kordonašev«? To so vam napravili ob celi sila dolgi turški meji gost pas in postavili po nebrojnih mejnih stražnicah oborožene graničarje, ki so s puško v roki strogo pazili, da nihče ni mogel brez natančne preiskave prekorčiti črnozlatih mejnikov. Tako so preprečili, da se ni turška kuga priklatila v naše kraje. Na sličen način bomo morali tudi mi obvarovati svoj upravni in politični organizem, da ga nam ne zamori belgrajska pritepenka, nalezljiva »radikaliteta«. Sicer nam nič ne pomaga niti najširša samouprava!

V kali moramo zatreti to epidemijo. V življenju narodov gre posebna važnost moralnemu življu in sigurno se ugonobi sleherni morala v narodni duši, ako javno upravo narekuje in obvladuje strankarska strast. Proč z ono politiko, daleč proč od uprave, ki mora vsigdar ostati nepristranska in nedotakljiva, visoko vzvišena nad valovanjem razburkanega strankarstva! Poguba, gotovi pogin preti naši avtonomiji, — recimo, da si jo priborimo — kakor hitro se nam ne posreči, obvarovati naše ljudstvo ponovnega upada radikalne kuge!

Nam Slovincem, vzgojenim vendar le v duhu zapadnoevropske kulture, pač ni treba nadrobno dokazovati, da mora vsa organizacija naše uprave biti tako »instradirana«, da se zavaruje njena objektivnost in nepristranost. Tiste odurne prikazni, da n. pr. državni pravdnik, poklicani varuh najstrožje zakonitosti, brez sramu »kortešira« za politično stranko, morajo docela prenehati. Isto tako se za Boga svetega ne smejo ponavljati žalostni pojavi, ko uradniki, pozabivši svoje uradne dolžnosti, z brezvestno agitacijo hočejo nadomestiti, kar jim manjka na strokovni vsposobljenosti in čisto navadni marljivosti.

Sicer pa, kako si hočemo v naši Jugoslaviji privoščiti potrato takega spakedranega sistema? Naslanja se na načelo: »Nova stranka na vladi, novi činovniki v uradu!« Take kakor to praktikujejo v severnoameriških državah! Ali tam, kjer so razmere docela drugačne kakor v naši stari Evropi, pri anglosaškem plemenu, vajenem skozinskozi na samoupravo, ki si pomaga s trohico uradništva, je stvar povsem različna v primeri z našim ljudstvom in njegovo na birokratično varuštvo dresirano mentaliteto. Odveč, mnogo odveč imamo uradnikov, toda štejmo enkrat število v istini odličnih mož med njimi, sposobnih za vodilna mesta in ustrašili se bomo, tako malo jih je. Zlasti uglednih upravnih juristov imamo komaj toliko kakor prstov na eni roki, z največjo težavo jih spravimo komaj skup za eno garnituro, sedaj pa si naj privoščimo razkošje treh do štirih garnitur!

Jasno kakor beli dan je tedaj, da mora naša uprava poginiti v moralnem in gmočnem oziru, ako se ne posreči iz našega ozemlja izterati kužno bolezen, k nam zaneseno iz belgrajske centrale.

Sestanek dr. Seipla z Mussolinijem.

Dunaj, 30. marca. (Izv.) Z ozirom na potovanje kancelarja dr. Seipla v Milan poroča dunajski list »Die Stunde«, da se dr. Seipel in Mussolini ne bosta razgovarjala samo o trgovinski pogodbi med Avstrijo in Italijo, ampak tudi o raznih drugih važnih evropskih političnih vprašanjih, predvsem o reparacijskem vprašanju. Mussolini namreč ne namerava ostati samo pasiven opazovalec evropskih dogodkov, ampak si želi aktivnejše politike Italije zlasti v ruhrskem vprašanju. Dr. Seipel pa uživa ne samo v italijanskih, ampak tudi v zapadnoevropskih političnih krogih velik sloves kot spreten diplomat in zato ni izključeno, da bo Mussolini dr. Seiplu namignil, da mu je prisojena v rešitvi reparacijskega vprašanja važna vloga.

Milan, 30. marca. (Izvirno) Avstrijski zvezni kancler dr. Seipel je danes ponoči dospel semkaj.

Milan, 30. marca. (Izv.) Danes ob pol 3. uri popoldne sta se sestala kancelar dr. Seipel in Mussolini. Dr. Seipel se je zahvalil Mussoliniju za vse, kar je Italija za Avstrijo storila in izrazil upanje, da bo Italija Avstrijo podpirala tudi še nadalje v njenem prizadevanju po obnovi. Nato sta govorila še o raznih političnih vprašanjih splošne narave. Mussolini je končno dr. Seiplu dal zagotovilo, da se Italija živo interesira za Avstrijo in da ji pojde na roko v vseh vprašanjih, ki se tičejo gospodarske obnove Avstrije.

Milan, 30. marca. (Izv.) Nocoj ob 8. uri 40 minut je odpotoval dr. Seipel s svojim spremstvom v Rim.

Avstrija se brani plačati.

Praga, 30. marca. (Izv.) Kakor javljajo »Moravske Noviny«, se uprava avstrijskih državnih železnic silno brani izpolniti svoje denarne obveznosti do Češkoslovaške. Čehi so dali Avstriji za njene železnice premoga v vrednosti 180 milijonov čK, kar znaša mnogo milijard avstrijskih kron. Plačilu tega zneska se

A kaj pomenja drugi del naslova, s kojim sem označil predstoječi uvodnik, glasec se: »sodiščih?«

Po široki samoupravi težimo, zahtevamo zase tudi zakonodajno področje, torej moramo skrbno določati kompetenčne meje med državno centralo in pokrajinsko avtonomijo. Saj se nikakor ne bomo zadovoljili z golim videzom, s samoupravno senco, kakor jo je svoje dni, pred prevratom, dunajski centralizem bil privoščil posameznim avstrijskim dežam. Tam seveda resnejših kompetenčnih konfliktov pravzaprav niti poznali niso! Navzlic vsem ustavnim določilom je obstojala legislativna pravica deželnih zborov zgolj na potrpežljivem papirju. Naj bi poskušal kak uporni deželni parlament, skovati deželni zakon, ki ne bi bil po volji dunajskim mogotcem! Ministrstva so se proketo malo razburjala radi takih drzovitosti. Drugega ni revalo kakor suboparne izjave vladnega zastopnika pri deželnem zboru, tedaj političnega šefa ali njegovega namestnika, češ, ako tak zakon sklenete, ga vlada ne predloži najvišji sankciji. In nemudoma je bila zadušena vsaka upornost!

Mi pa, v težko pridobljeni jugoslovanski državi, nikakor ne bomo zadovoljni s praznimi navideznimi pravicami. Hočemo realno avtonomijo, toda njen obstoj ima tudi pri vsestranskih najboljših intencijah kot posledico neizbežno možnost nepreglednih ustavnih preprirov. Država pa in njen politični in gospodarski organizem potrebuje pred vsem mir in stalnost. Kako izogniti se tedaj grozečim neprestanim razporom med središčem in pokrajinami, med centralno oblastjo in avtonomno upravo? Odgovor je jase: O takih sporih naj razsodi nepristranski sodnik, v to svrhu ustanovimo si ustavno sodišče!

Smatram slično pravno osnovo kot nujno potrebno. Kar v upravi pomeni ustavno sodišče, to bode glede ustave ustavno sodišče. Slično osnovo so si izmislili v nemški Avstriji, kjer nekaj časa deluje z vidnim uspehom. Posnemajmo sosedno državo, ustanovimo si i mi podobno institucijo ter zavarujemo si težko pridobljeno državljansko prostost z mogočnim nasipom neodvisnega sodnega tribunala.

Predpogoj seveda je in mora biti, da se potem korenite revizije odpravi centralistična vidovdanska ustava.

Politične vesti.

+ Molki radikalov. Radikalno glasilo »Jutranje Novosti« molče o odstopu pokrajinskega namestnika in poročajo samo, da se je g. Ivan Hribar odpeljal s svojo družino na velikonočne počitnice. Ali radikalci molče zato, ker bi morali sicer navesti vzroke, zakaj je bil g. Ivan Hribar odžagan? Mi smo o vzrokih, ki so vodili v tej stvari radikalno vlado, že poročali, mogli bi pa navesti druge, in sicer tehtnejše razloge, da je bila izprememba pri pokrajinski upravi potrebna. Radikalci pa molče, ker jih je očitno sram povedati, kako so radikalni pristaši v Sloveniji intrigirali proti »prvemu članu radikalne stranke v Sloveniji« in koliko je vredna volivna obljuba »Jutranjih Novosti«, da bodo radikalci ščitili za vsako ceno vsakega svojega pristaša.

+ »Zmaga« radikalcev. Radikalci so v prvem svojem navdušenju nad številom mandatov, ki so jih bili dobili pri zadnjih volitvah, slovesno oznanjali celemu svetu zmago svoje stranke, kar jim ni bilo posebej težko, če pomislimo, da imajo gospodje popolnoma v rokah državni »Presbiter«, preko katerega telegrafirajo svoje »zmage« na državne stroške na vsa naša diplomatska zastopstva v inozemstvu in s temi v zvezi stoječe liste. Pa že hoče nesreča, da je nekaj zastopnikov tujih držav tudi v naši državi, ki vsi jako natančno beró naše časopise. Tako bodo ti gospodje brali Protičevega »Radikalca«, ki piše o »zmagi« radikalov med drugim, da pridobitev 20—30 mandatov še zdaleka ne pomeni možnosti za sestavo nove vlade, pač pa vidijo vsi, da je radikalna stranka danes v velikih škripcih, ker radikalni sami ne vedo, kaj bi napravili, ker so danes v parlamentu popolnoma osamljeni. Tako lalče so pripeljali radikalno stranko judje, ki hočejo na njen račun doseči ureditve svojih osebnih ambicij in svojih osebnih materialnih interesov.

+ Pred novimi volitvami? Zagrebški »Jutarnji List« z dne 30. t. m. prinaša iz Belgrada poročilo svojega poročevalca, ki se je razgovarjal z »uglednimi člani vlade«. Ti so izjavili, da je ideja novih volitev že dozorela v radikalni večini in v sami vladi. Razpust novozvoljene skupščine smatrajo ti radikalni prvaki za najzrelejšo misel. O tem se vršili že dogovori med vlado in predsedstvom ter dvorom. Gre le še za to, ali bodo volitve vodili radikalni sami ali pa skupaj z demokrati. To je po mne-

nju radikalov edini izhod, ker je Radić stavljal pretirane zahteve, ki so za vlado nesprejemljive. Vodilne osebnosti rajše riskirajo nove volitve nego da bi zapustile politiko vidovdanske ustave. Tako radikalni prvaki. Toda poročevalec J. L. javlja obenem, da belgrajska javnost s tako rešitvijo ni zadovoljna. Vedno jačji so glasovi, da so ta položaj zakrivili radikalni in demokrati, ki niso upoštevali zahtev opozicije že pred sprejetjem ustave. Zato se v srbijanski javnosti vedno bolj glasno pojavlja zahteva, da se morajo Srbi sporazumeti s Hrvati in Slovenci. — Naj bo karkoli, mi smo pripravljeni na vse!

+ Poročila o razmerah v Jugoslaviji, ki jih prinaša g. Albert Mousset v uglednem »Journal des Débats«, se odnekad odklikujejo po skrajni pristranosti in ne predstavljajo ničesar drugega kakor to, kar mu diktira šef vladnega presbiterja. Dopis o rezultatu zadnjih volitev pa je naravnost rekord nepoznanja razmer. Ako g. Mousset meni, da so te volitve ustvarile »solidno bazo za energično politiko v smislu nacionalnega edinstva«, se mu more vsak Jugoslovian kvečjemu blagohotno nasmejljati, toda da čisto ignorira veliki uspeh SLS, to je pač neodpušljivo. Tak list kot je »Journal des Débats« zasluži bolj informiranega in objektivnega korespondenta.

Iz zunanje politike.

* Fašizem in italijanska ljudska stranka. Fašizmu je močna italijanska ljudska stranka zelo na poti. Toda v javnem boju ji z očitki in sredstvi, s katerimi je pobil socialiste, ne more blizu. Zato tembolj ruje proti njej na tihem. Ko so fašisti dne 26. t. m. v Milanu slavili četrto obletnico strankinega obstoja, je generalni tajnik v notranjem ministrstvu Bianchi izjavil, da je poleg starih političnih strank v razpadu tudi ljudska stranka. Pri tem se je skliceval celo na vatikan, češ da le-ta tačas ne smatra za oportuno, da bi duhovščina dajala pravce kakim političnim stranki. Toda fašizem se moti, ako misli, da so vatikanski krogi slepo zaverovani vanj. Zadnjič je »Osservatore Romano« brez ovinkov povedal fašistični vladi, da s svojim predsednikom vred vse preveč govori in da te besede nikakor niso vselej v soglasju z dejanji. List navaja mnogoštevilna nasilja, ki so jih fašisti v zadnji dobi izvršili proti katoliškim osebam in njihovu imetju in zaključuje: »Ako bi hoteli redno poročati o vseh takih dejanjih, bi bila vrsta teh poročil neprekinjena, in to vključno ponovnim izjavam vladnega predsednika. Ne zahtevamo kake izredne strogosti, pač pa to, da se zakon spoštuje in izvršuje ter da se navadni zločini ne venčajo s politično avreolo.« — To je precej jasno povedano. — Dne 29. t. m. je Mussolini med drugimi sprejel tajnika poplarske delavne zveze Grandija, ki mu je poročal o razmerju med poplarskimi in fašistovskimi delavskimi organizacijami ter o zadnjih fašistovskih nasiljih proti belim organizacijam. Mussolini ni štedil z zagotavljanjem, da je njegova vlada nasprotna vsakemu nasilju in da bo ukrenil potrebno, da se taki dogodki več ne ponovijo. Mussolini bo svojo obljubo seveda že zato težko držal, ker mu nedostaje sredstev, da bi jo izvedel. Proti svojim ljudem ne sme biti prestrog, ker bi si s tem lahko odžagal vejo, na kateri sedi. Za gole opomine so pa fašisti gluhi; kar se je Janezek naučil, to zna tudi Janez.

* Zveza španskih gospa, v kateri so združene žene vseh veroizpovedanj in strank, je poslala Čičerinu brzjavno petico, v kateri ga pozivlja, da prepreči smrtno obsodbo katoliških duhovnikov, ki niso storili drugega zločina kakor ta, da so branili svojo vero. — Protest celega izobraženega sveta je imel tudi ta ugodni učinek, da so boljševiki sklenili odgoditi tudi proces proti patriarhu Tihonu, ker vedo, da se bo takrat Evropa ravnotako odločno dvignila proti njihovim divjaškim metodam. — Iz angleških diplomatskih krogov se doznava, da je proces proti škofu Cieplaku in postopanje ruske vlade od tej priliki imelo svoj vpliv tudi na vprašanje juridičnega priznanja sovjetske vlade, ki je zopet odgodeno. Evropa se pomišlja priznati vlado, ki tako kruto krši elementarne zahteve humanitete. — Da se komunisti ne bodo mogli izgovarjati, treba pripomniti tudi to, da je proti obsodbi katoliških duhovnikov najodločnejše protestirala »Independent Labour Party«, skrajno krilo »Delavske stranke«, katero je po gospodarskem programu čisto komunistično.

* Sovjetska vlada in washingtonska pogodba. Sovjetsko trgovsko zastopništvo v Londonu poroča, da se bo sovjetska vlada udeležila mednarodne konference, katero sklicuje Zveza narodov v svrhu poglobitve zadnje washingtonske morske pogodbe. Čičerin je v imenu moskovske vlade izjavil, da smatra še vedno Zvezo narodov kot skupino izkoriščevalcev drugih narodov. Vendar se bo komisija udeležila konference, ker se bo tam razmotrivalo tudi vprašanje omejitve vojne mornarice.

Dr. Karla Verstovška zadnja pot.

Maribor, 30. marca.

Pogreb dr. Karla Verstovške je bil veličasten. Bila je prava slovenska narodna manifestacija. Že pred 2. uro so se začeli zbirati pred Verstovškovo hišo in v sosednjih ulicah zastopniki vseh slojev slovenskega naroda ne samo iz Maribora in okolice, marveč tudi iz drugih raznih krajev Slovenije. Točno ob dveh popoldne so se pred pokojnikovo hišo pričele pogrebne svečanosti. Po obrednih molitvah je govoril pokojniku v slovo mariborski župan g. Viktor Grčar, naglašujoč velike in nevenljive zasluge pokojnikove za mesto Maribor. Posebej je poudarjal, da je bil dr. Verstovšek tisti, ki je s svojo odločnostjo ob prevratu otel Maribor in prelestne Slovenske gorice materi Sloveniji. Pevski zbor Glasbene Matice je prekrasno zapel pesem: »Vigred se povrne«.

Pogrebni spreved iz Maribora na Pobrežje je bil nekaj impozantnega. Tako ogromne udeležbe ni nihče pričakoval. V sprevedu je bilo pet zastav in sicer dve orlovski (Trbovlje, Konjice), zastava Kmetске zveze iz Ormoža, zastava izobraževalnega društva iz Lajtersberga in zastava kat. društva rokodelskih pomočnikov iz Maribora. Za zastavami so korakale številne organizacije in korporacije: župani, občinski odbori, okrajni zastopi, kmetijske podružnice, zadruge, šolske in usmiljene sestre itd. Nato je korakala četa Orlov pod poveljstvom br. Tratnika. Kondukt je ob številni asistenci vodil g. stolni proš. dr. Matek. Krsto so ob obeh straneh spremljali po trije Orli, župani, zastopniki rojstne občine pokojnikove in zastopniki občin, čijih častni občan je bil pokojnik. Za krsto je šla pokojnikova vdova s šestimi otroci, škof dr. A. Karlin v spremstvu stolnega dekana dr. Tomažiča, veliki župan dr. Lukan, namestnik štajerskega velikega župana dr. Vilko Pfeifer in zastopstvo ljubljanske univerze z rektorjem dr. Alešem Ušeničnikom na čelu. Nato je korakalo v sprevedu vodstvo SLS z dr. Korošcem in prof. B. Remcem na čelu, poslanci SLS, mestni poveljnik polkovnik Miladinović z zastopniki oficirskega zbora, orožniško poveljstvo, klub občinskih svetnikov SLS z dr. Leskovarjem, župan V. Grčar z vsemi člani občinskega sveta, zastopniki Zadrúžne zveze, Zadrúžne gospodarske banke, nato pa številni zastopniki uradov, zavodov, korporacij, društev, občin in pokojnikov prijatelji. Med zastopniki občin smo opazili tudi zastopstvo ljubljanske mestne občine (obč. svet. gg. Pirca in Tokana). Bil je tako veličasten spreved in tako ogromna udeležba, kakor je Maribor že dolgo ni videl.

Po izvršenih pogrebnih molitvah na pokopališču v Pobrežju je stopil pred odprti grob načelnik SLS dr. Korošec in spregovoril naslednje besede:

Nobeni zvonovi ne zvonijo danes, ki bi oglašali sveto, da polagamo zaslužnega sina slovenskega naroda v grob. In vendar gre od vasi do vasi, od mesta do mesta, žalostna vest: Ah, naš zvesti prijatelj in dobrotnik profesor dr. Karel Verstovšek si legel k večnemu počitku.

Ob Tvojem grobu, dragi Verstovšek, žalujejo vsi oni, katerim si tako rad pomagal, kadar so prihajali k Tebi v stiskah in nadlogah. In prihajali so v dolgih vrstah in Ti jih nisi nikdar vprašal, od kod so in kam gredo. Pomagal si jim, ker si bil Ti plemenit in oni potrebni.

Ob Tvojem grobu plakajo danes tudi Tvoja žena in Tvoja deca. Videli smo, najtežje si se ločil od njih. Z veliko skrbjo in žalostjo je ravno zadnje dni Tvoje umirajoče oko počivalo na Tvoji obitelji, ki jo zapuščaš osamljeno, deloma še nepreskrbljeno, od katere se najmlajši še niti ne morejo zavedati, kako neskončno dobrega očeta jim bodo danes pogrebeli zagrebeli v hladni grob.

Ob Tvojem grobu stojimo v nemi žalosti Tvoji prijatelji, ki smo izgubili s Teboj zvestega, poštenega, nadarjenega druga in sodelavca.

Ob Tvojem grobu pa žaluje danes tudi ves slovenski narod. Veliko si mu dal. Sicer si bil ubog celo življenje, ubog si umrl, in dolgoviti gledajo za Teboj v grob. A vendar si bogato dajal celemu slovenskemu narodu. Zajemal si iz bogastva svoje duše, zajemal iz svojega velikega, izredno dobrega in plemenitega srca. Mladini si bil učitelj, narodu si bil voditelj v politiki, kulturi in gospodarstvu.

Zemlja, v katero Te danes polagamo, je zemlja, ki si jo s preudarno odločnostjo in pogumnostjo Ti ohranil slovenskemu narodu. In prvi organizaciji slovenskega šolstva v naši novi državi si bil Ti oče, kar bo naša kulturna zgodovina na veke hvaležno zabeleževala, četudi je sedanjost o tem molčala.

Dragi Verstovšek, mi se sedaj poslavljamo od Tebe, in ko bodo prve grude zemlje padale na Te, bomo zapustili Tvoj grob. Ne iz nehvaležnosti, nego ker moramo naprej za svojimi cilji. A to Ti obetamo, da

bomo na svojih potih nosili Tvoj veliki vzgled seboj:

Ljubili in delali bomo do zadnjega vzdihaja za svoj dragi slovenski narod!

Slava Verstovški!

V imenu Orlov je govoril poslovilne besede predsednik Orlovske podzveze dr. J. Basa. Zbor Glasbene Matice je z znano preciznostjo zapel »Blagor mu«.

Milo se nam je storilo pri srečju, ko smo pokojnemu prijatelju v slovo vrgli na krsto prst domače slovenske zemlje. Zlasti smo obmejni Slovenci prebridko občutili, da smo zagrebeli enega prvih in najboljših slovenskih sinov.

Slava dr. Verstovški!

Dnevne novice.

— Mr. N. B. Jopson, profesor slavistike na londonski univerzi in dober poznavatelj našega jezika in naše književnosti, se je pripeljal v Ljubljano, kjer se namerava v svrhu študij muditi par tednov.

— Informacije o Jugoslaviji v inozemstvu. V zagrebški »Riječ« smo našli dopis njenega sodrudnika v Londonu, ki svojemur listu piše, da je on posredoval pri ugledni angleški reviji »Saturday Review«, da bo ta revija poslej prinašala točnejše podatke o stanju zlate podloge naše Narodne banke, kakor pa je to razvidno iz izkazov Narodne banke same. Omenjena revija je po trditvi dopisnika »Riječ« res priobčila v naslednji številki »boljšie izkaz« — menda celo boljši, kakor Narodna banka sama. Na to okolnost se opirajoč naglašja »Riječ« važnost naše informativne službe v inozemstvu. — Mi važnosti »informativne službe« v inozemstvu ne podcenjujemo, smo pa skromnega mnjenja, da mora biti ta »informativna« služba resnična, sicer izgubi v kratkem času vsako vrednost. Za to čeno »informativsko službo« v inozemstvu pa so najmanj prikladni vladni strankarji in če pojde po sreči, bo tej vladinovski »informativni službi« kmalu odklenalo.

— Dr. Kumanudi — profesor. V raznih listih beremo, da je Nj. Vel. kralj potrdil zopetno imenovanje bivšega finančnega ministra dr. Kumanudija za vseučiliškega profesorja v Belgradu in sicer za stroko administrativnega prava. Sedaj res ne vemo: Ali je bila pod ministrom dr. Kumanudija naša drž. uprava zato tako slaba, ker je g. dr. Kumanudi profesor, ali pa je zato tako slaba, ker so za nič njegovi učenci (po pregovoru, da jabolko ne pade daleč od drevesa).

— Brezžični brzjavni postaji v Sloveniji. Nedavno tega so poročali listi, da se ustanovita v Sloveniji dve brezžični postaji, in sicer ena v ljubljanski okolici, druga pa blizu Maribora. Kolikor smo mogli doslej zvedeti, bo stala ljubljanska brezžična postaja blizu Babne gorice, t. j. med Lavricem in Škofljico, ali pa v bližini Trzina. Prvotni načrt, zgraditi brezžično postajo poleg Preserja blizu Zalostne gore, se je opustil. Upanje je, da se z zadevnim prvim delom prične v bližnji bodočnosti.

— Državnim nameščencem in železničarjem. Resolucije, sprejete na protestnih shodih dne 11. in 16. t. m. so bile takoj po shodih odposlane vladi v Belgrad. Na svoji zadnji seji dne 27. t. m. je akcijski odbor državnih nameščencev in železničarjev razmišljal o nadaljnjih korakih in sredstvih glede popolne izvedbe teh resolucij s strani vlade takoj po konstituiranju parlamenta. Posvetovanje se je sukalo največ o podrobnih pripravah za našo akcijo, ki bo dala resolucijam primeren povdarek, če bo treba. Sprejeti so bili nekateri sklepi, ki jih pa ne moremo objaviti, ker manjka prostora. Z odločnostjo in edinstvom moramo napraviti naši beračiji skorajšen konec. V tem znamenju — veselo veliko noč. — Akcijski odbor.

— Prostovoljno gasilno društvo v Blatni Brezovici priredi letos vrtno veselico dne 3. junija. Zato naproša vsa okoljska gasilna društva, da na to nedeljo ne bi prirejali svojih veselje.

— Tatvine in vlomi. Posestniku Ivanu Lovšin v Ribnici je bilo ukradeno 6800 K. — V vlaku je bil Alojziji Friedman iz Sofije med Mariborom in Poljčanami ukraden kovček, v katerem je bila hranjena knjižica komunalne banke na Dunaju z vlogo 23.170.000 Ka in nekaj perila.

— Predrzen lopov. Ivan Novak iz Mirne na Dolenskem je zvalil nekega premožnega srbskega kmeta v hotel Marinković v Belgradu, ga tam omočil s kloroformom in mu vzel 27.000 Din. Ob odhodu iz hotela je še naročil hotelskemu slugi, naj njegovega sestanovaleca čez par ur zbudi. Nato je odšel, si kupil novo obleko in kovčeg in vzel vozni listek v Sombor. Toda v tem so kmeta prebudili in zvedeli za Novakov zločin. Policija ga je zasačila na kolo-dvoru baš v trenutku, ko se je hotel odpeljati. Pri njem so našli še 20.000 Din. Ostalo je bil porabil za »obnovo« svoje zunanosti.

— Ustrelil se je v Osijeku 27 letni oženjeni trgovski potnik Karel Beissmann. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov. Tvrdeke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova cesta šte. 1.

Gospodarstvo.

g Dvizni trg. Vseled velikonočnih praznikov včeraj zagrebška borza ni poslovala. V prostem prometu so se vsa tuja plačilna sredstva na škodo dinarja silno ojačila. Tendence gre navzgor.

g Naše novo posojilo v Franciji. V Parizu se vodi že del časa pogajanja o najetju novega posojila v iznosu 800 milijonov francoskih frankov. Kakor poročajo listi, so ta pogajanja ugodno uspešna in posojilo dobimo. Izmenjava ratifikacij bo že prihodnji teden v Parizu. Tristo milijonov francoskih frankov je približno 1800 milijonov dinarjev. — Demokratiški listi naglašajo, da to posojilo ni uspeh radikalne vlade, niti ni posojilo v pravem pomenu besede. — Mi bi pa pripomnili, da tako kot nismo saupali v demokratske transakcije na zunanjem trgu, v ravno isti meri nimamo vere v delo radikalov.

g Češkoslovaška strojna industrija na Finskem. Poslednji dogodki na Nemškem so omogočili češkoslovaški industriji konkurenco z nemško industrijo na Finskem, ne kar se tiče cen, ampak kar zadeva dobavo in dobavne ugodnosti. Češki industriji se trudi, da bi se ustanovil na Finskem češkoslovaški konzulat. Obrnili so se na ministra za zunanje zadeve, da bi tam ustanovil konzulat ali pa nemudoma poslal tak konzula, zakaj sicer je nevarnost, da bodo Češi izgubili priliko, ki se jim tako lepo sama v sebi ponuja.

g Vzorčni velesej v Padovi. Trgovska in obrtniška zbornica v Padovi priredi kakor vsako leto tudi letos vzorčni velesej, ki se bo vršil od 1. do 15. junija. Obrazci za prijave, pogoji, cene za prostore in druge podrobnosti so interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

g Poljska prodaja premogovne v Gornji Šleziji. Poljski minister za zunanje reči je podpisal pogodbo glede izkoriščanja bogatega premogovega ozemlja v Gornji Šleziji mednarodnemu sindikatu. Ta koncesija se razteza na najboljša premogova rudnika poljskega ozemlja v Gornji Šleziji, ki dajo lahko na leto 1 milijon ton premoga.

g Češkoslovaški izvoz v mesecu februarju. V februarju t. l. je znašal češkoslovaški izvoz 8 milijonov 978.818 stotov ter 437.074 komadov blaga v vrednosti 878 milijonov 809.708 š. K. Medtem ko je znašal izvoz v januarju 7 milijonov 103.596 stotov ter 259.112 kosov v vrednosti 778 milijonov 194.949 š. K., se kaže v februarju plus 1 milijon 868.222 stotov blaga ter 97 milijonov 174.759 š. K.

g Šumska uprava v Boh. Bistrici razpisuje v svojem področju 2635 plm mehkega lesa, 330 prn lubja, 11.500 prn bukovih drv poleg nekaj bukovih hlodov in mehkih drv v 8 skupinah na panju. — Poudarje naj se vpošljejo do vstetega 12. aprila t. l. opoldne na upravo, ki daje vsa potrebna pojasnila. 1857

g Nemška zunanja trgovina je nad vse pričakovane pasivna. Za leto 1922 izkazuje Nemčija za 2,2 milijardi zlatih mark pasive. Strokovnjaki so mnenja, da je tak primanjkljaj nemške zunanje trgovine komaj verjeten.

Ljubljanske novice.

lj Ata »Narod« in »napredni blok«. Včeraj popoldne so se naš ata strašno dolgočasili. Gihit jih je tri in revmatizem jih je lomil, da tudi najdebelejša flanela ni nič pomagala. Zato so stopili blizu okna do stene, kjer je visel barometer, in so začeli bobnati po njem s palcem in s kazalcem, da bi živo srebro spravili v višavo in si tako olajšali svoje bolečine, pa ni šlo in ni šlo. Ker so pa ati vsi zdravniki nasvetovali, naj se le pregibljejo, če jih v nogah in v rokah in v glavi vleče, so se vendarle spravili počasi in v Tivoli spazieren. Oprezno se zibajo, zibka-sem — zibka-tja, so pridrsali do železniške proge in Tivoli. Takrat pa zasli-

šijo divjo, bučno muziko. Ata so kar oživel, tako sladki spomini na davna otročja leta so se jim vzbudili, ko so se vozili za dva solda kar celo popoldne am Ringelspiel. Zavili so v smer divje, bučne muzike in obstali so pred prvo »komedijco«. »Le noter gospodje, le noter«, se je drl hripav glas, »hereinspaziert, meine Herren!« — To se je ata že dobro zdelo, ko so slišali: »meine Herren!« — »Tukaj vidite največje kače tega sveta in najmanjše ljubljanske žemlje, vse zverine in vse tatove in lumpe v vosku!« — Ko so ata to slišali, jih je takoj obšla čudna misel, če ni tam noter v vosku tudi kakšen »ovaj...«, ampak o pravem času so ata take pregrešne misli prešle, ker so videli v bližini policijsko kapo, — ampak radovednost jim je le porinila noge naprej do hripavega gospoda. »Kar noter, gospod, kar noter«, se je priklonil hripavi vrat in pošepetal ata na uho, da je v »komediji« še ein separiertes Kabinett für die Herren. Ko so ata to slišali — to jih je bilo treba videti, saj veste, naš ata, hmmm...! In mimo vseh zavoskanih lumpov in tatov so jo drsali kar v separiertes Kabinett für die Herren, pričakujoč tam velikanskih senzacij. Pa ni bilo nič, prav nikjer nič! Vse pusto in prazno, kakor je moralo biti ob začetku stvarjenja, nikjer nič! Ata gledajo, iščejo, stikajo s palico, popravljajo špegle, pa nič, nikjer nič. Iz zadrege jih je rešil sluga s kapo z zlatim robom, ki je ata skrivnostno pokazal čisto majhno škatljico. Ko so ata hoteli škatljico odpreti, jih je zlati mož opozoril, da naj še nekaj malega dodajo, in ko so ata poravnali, so smeli odpreti škatljico in so gledali, kje je vsebina škatljice — pa nič, prav čisto nič! Pa so vprašali ata že precej jezno: »I, kaj pa je tukaj notri?« — »Ali ne vidite? Tukaj notri je cel ljubljanski napredni blok, cel blok!« — S pogledom, jeznim, da bi se kvadratni škorenj nad njim spodtaknil, so ata sikali: Prokleta banda, klerikalna! — In ko so zvečer sedeli pri »Mačku«, so ves čas masirali z mrkim pogledom svojo v flanelo zavito levo nogo in zabavljali na — klerikalce...

lj Portugalski konzulat v Ljubljani. Vlada portugalske republike ustanovi za slovenski del naše države svoj konzulat v Ljubljani in je ravnokar imenovala našega someščana g. Dragotina Štrucelja, ravnatelja del. družbe »Balkan« za honorarnega konzula.

Pisarniški sluge južne in državnih železnic ter javnih uradov se naprošajo, da se gotovo udeležijo glavnega sestanka v sredo zvečer v Rokodelskem domu. Poročata državni poslanec tov. Gostinčar in vladni računski svetnik Pirc. Začetek točno ob 7. zvečer. — Odbor.

lj Roparski napad v Wolfovi ulici. Včeraj popoldne med 4. in 5. uro so vdrl v Wolfovi ulici številni 10 v stanovanje III. nastropja trije maskirani zločinci. V stanovanju sta bili dve ženski, ki sta pričeli kričati na pomoč. Zbrala se je takoj velika množica ljudi, nakar so zločinci neopazeno pobegnili. Policija jih zasleduje.

lj Sentpetersko prosvetno društvo se vdeležijo velikonočne procesije pri sv. Petru. Zberemo se ob petih ob škofijskem vrtu za društveno zastavo. — Odbor.

lj Stolna prosveta se udeležijo velikonočne procesije v stolnici ob 4. uri. Zbirališče članov in članice pred zakristijo. Člani, skrbite za številno, častno udeležbo! Povabite k sebi tudi prijatelje-somišljenike.

lj Zveza služkinj ima v ponedeljek, dne 2. aprila v društvenih prostorih na Poljanski cesti št. 4 ob

pol 5. uri popoldne sestanek. Služkinje se vabijo, da se ga vdeležijo v obilnem številu.

lj Povodom sestanka Zveze bivših salesijanskih gojencev na velikonočni ponedeljek, dne 2. aprila, vabimo slavno občinstvo, vračajoče se z običajnih izletov na zabavni večer v Mladinskem domu na Rokodeljevem. Igra godba pod vodstvom g. kapelnika Fran Dolinarja. Vstopnina 3 Din.

lj Na izrečenju želje občinstva priredi v torek, dne 3. aprila 1922 ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani vojaški hudožestveni koraški zbor »Kuban« pod upravo svobodnega umetnika S. G. Sokolova drugi in poslednji koncert po popolnoma novem sporedu. Cene prostorom po Din 25, 20, 15 in 10; dijaki in vojniki Din 5. Predprodaja vstopnic v kavarni »Zvezdec« od 10.—12. in od 5.—9. ure. — Direkcija. 1845

lj Na zborovanju »Društva trgovskih in industrijskih nameščenecv Slovenije« v Ljubljani v četrtek, dne 29. marca 1922 sta bili sprejeti sledeči resoluciji: 1. Na današnjem zborovanju zbrani privatni nameščenec vseh panog energično protestirajo proti temu, da trgovska podjetja svoje nameščenstvo v pretežni večini tako sramotno nizko plačujejo in pozivajo vse merodajne faktorje, da store vse potrebno, da trgovski nastavljenici pridejo do opet. zahtevane kolektivne pogodbe, da bodo ti naši tovariši imeli zasiguran vsaj eksistenčni minimum in tako lahko živeli vsaj približno človeški dostojno življenje. Zborovalci izjavljajo nadalje svojo popolno solidarnost s trgovskimi nameščenici, katerih težnje bodo vedno in vsakem oziru podpirali. — 2. Na današnjem zborovanju zbrani nameščenec vseh panog pozivljajo Gremij trgovcev v Ljubljani, da na ravi glede plač nameščenecv trdke Ivan Jelačič v Ljubljani red, kar so dosednji prejemki nameščenecv te trdke sramotno nizki. Večina stavljenecv imen nameščenecv te trdke je sicer pod pritiskom razmer poprijela zopet za edlo, vendar je že stavka sama zadostna dokaz, da so razmere pri tej trdki nevarne. Izjavljajo nadalje popolno solidarnost razmer poprijela zopet za edlo, vendar je že z nameščenici trdke Jelačič, katerim bodo z vsimi razpoložljivimi sredstvi vsak čas na razpolago.

lj Koncert v hotelu Tivoli v nedeljo, dne 1. aprila in ponedeljek, dne 2. aprila, od 15. do 19. ure. Godba dravske divizije. Vstopnina preta. Se priporoča Vekoslav Dolničar. (1890)

lj Praznjenje stranišč in prevažanje smrdljivih stvari skozi mesto. Nedavno je magistrat po listih opozoril javnost, da je vožnja gnojnice po mestu dovoljena le med 10. uro zvečer in 6. uro jutraj. Ker ima pa obstoječi ljubljanski cestno-policijski red v § 108 strožje določilo, ostaja tudi znanprej pri tem strožjem določilu, t. j. da se smejo stranišča prazniti in prevažati gnojnice ter drugi smrdljivi in ostudni predmeti le med 11. uro zvečer in 5. uro jutraj. Protiravnanje se policijsko kaznuje.

lj Policijska kronika. Čevljarju Karlu Kovaču je bil ukraden 8000 K vreden površnik. — Služkinji Josipini Stare je bila na Vodnikovem trgu ukradena ročna torbica.

Cerkveni vestnik.

e V stolni cerkvi sv. Nikolaja je Vstajenje danes popoldne. Ob štirih se začne molitve, nato procesija z Najsvetejšim mimo škofije in po Mestnem tegu, Te Deum in blagoslov. Igra godba dravske divizije. — Jutri ha Veliko noč ob poldesetih pridiga, nato slovesna pontifikalna sv. maša, na koncu papežev blagoslov.

c Pri sv. Petru je red za veliko soboto in nedeljo ta: Vojaki, ki so prvič po vojni včeraj pri božjem grobu stali na častni straži, se menjavajo za stražo popoldne vsake pol ure po štirje, popoldne po šest. Tudi za procesijo gre častna četa in vojaška godba. — Blagoslov jedil je ob eni v mestni ubožnici in pri sv. Krištofu, ob pol dveh pri sv. Križu in v Udmatu pri Prusniku, ob dveh na Selu v Karmeličanski cerkvi, ob tričetrt na štiri v invalidskem domu, ob štirih v župnijski cerkvi. — Veli-

konočna procesija: Ob petih slovesna jutranjica, ob pol šestih vstajenje. Procesija pojde iz cerkve po sv. Petra cesti v škofjo ulico, po Prisojni ulici na Ahaceljevo cesto in po Zaloški cesti nazaj v cerkev. Hišne posestnike in stranke v imenovanih ulicah prosimo, da po možnosti razsvetle okna. — Velika nedelja: Zjutraj ob petih prva sv. maša, pri sv. maši ob šestih poje pomnoženi pevski zbor (50 pevcev) velikonočne pesmi. Pri slovesni sv. maši ob devetih: Ziegelmeyer, Missa: coeli enarrant, graduale in ofertorij Gruberjev, introit in communio koralno, Tantumergo Gollerjev. — Popoldne ob četrti na tri potresna procesija po sv. Petra cesti, Wolfovi ulici na Kongresni trg. Po opravljeni pobožnosti procesija ne gre nazaj, ampak se razide. — Litanijske in blagoslov v župni cerkvi ob štirih popoldne.

e Vstajenje v Križankah je danes ob pol 8. uri zvečer. Sprevod se začne pomikati po končanih molitvah okrog 8. ure in sicer po Valvazorjevem trgu, Emonske in Cojzovi cesti, nato zavije po Bregu v Križevniško ulico in gre čez Valvazorjev trg zopet nazaj v cerkev. Moška in mlarenška, kakor tudi dekliška Marijina družba se udeležijo procesije korporativno z zastavama. Zelimo, da se udeležijo procesije kolikor največ mogoče s prižganimi svečami. — Pri procesiji sodeluje polnoštevna vojaška godba.

c Petje pri sv. Jakobu v Ljubljani. Pri vstajenju in darovanju veliko soboto se bodo pele Ocvirkova, Vavkova, Tüherjeva in Gramova velikonočna pesmi. Sattner: Te Deum; Pichert: Regina coeli; Foerster: Tanna ergo. — Velikonočno nedeljo ob 10. uri: Sattner: Missa Seraphica; Graduale in sekvenca Foersterjeva. Vse se bo pelo s spremljevanjem orgel in orkestrom.

Orlovski vestnik.

Sentpeterski Orel poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo (v civilni obleki) današnje procesije. — Zbirališče med mežnarjo in župniščem.

Turistika in sport.

T. n. SV. München v. 1860 : Ilirija 1. in 2. aprila. Z ozirom na veliko zanimanje, ki vlada za gostovanje izvrstnega monakovskega kluba, je priredila Ilirija predprodajo vstopnic pri trdki J. Gorec, palača Ljubljanske kreditne banke. Znižane članke in dijaške vstopnice se izdajajo edinole v predprodaji. Opozorja se nadalje, da je dostop na igrišče brez vstopnice strogo zabranjen. Izvršujoči člani nogometne sekcije, ki so edini oproščeni vstopnine, morajo dvigniti preste vstopnice proti predložitvi legitimacije v predprodaji.

Polzvedovanja.

Oseba, ki je v četrtek, 29. t. m. popoldne v vlakom kamniške železnice namenoma ali pomotoma vzela zavitek z vsebino čevljev in drugih reči, se naproša, da stvari vrne gospodu, ki je dotično dvojico opozoril, da vozi proga proti Kamniku in ne na Zidani most; ker je oseba znana, zato se naproša, da vrne stvari na naslov: I. B., poštnošteč Kamnik. V nasprotnem slučaju se stvar izroči sodišču.

BIRSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnje so kakor usnenci
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazi

Sprejem 1 gospoda NA STANOVANJE. — Ljubljana, Reber št. 3, II. nadstropje. 1878

Viničarja

oženjenega brez otrok, srednje starosti, pridnega, poštenega in pa zanesljivega, sprejem v trajno službo na večjo vino-gradno posest na Dolenjskem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Viničar 1838«.

SPREJMEMO

dva mlajša delavca v trgovino in DVE DEKLETI za različno delo v hiši. — SEVER & KOMP. Ljubljana, Wolfova ulica 12. 1783

Vajenca

za ŠPECERIJSKO trgovino v Ljubljani TAKOJ SPREJMEM. — Ponudbe pod šifro »VAJENEC 1774« na upravo lista.

Gospodično

Inteligentno in pridno, ki si želi družinsko življenje in ki bi prevzela vzgojo 3 otrok, 4—8 let starih, IŠČEM. — Prednost ima trgovsko naobrazena. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in po možnosti s fotografijo na »POŠTNI PREDAL 3« v CELJU. 1753

Absolvent

drž. trgovske šole v Ljubljani, zmožen vseh pisarniških del, IŠČE SLUŽBE v kakem večjem, najrajši usnjarskem podjetju. Naslov pri upravi lista pod št. 1804.

ELEKTRARNA ŠKOFJA LOKA in okolica, d. d. v škofji Loki, je sklenila na občnem zboru dne 25. marca t. l.

IZPLAČATI

sledeče dividende

za l. 1922: za navadno delnico po 4 Din, za prioritete delnice po 6 Din na delnico, izplačljivo od 10. aprila 1922 do 9. aprila 1926. — Dividende, ki se ne dvignejo do 9. aprila 1926, zapadejo. — Dividende se izplačujejo v pisarni elektrarne v škofji Loki, Spodnji trg št. 57 ali pa pri Okrajni hranilnici in posojilnici v škofji Loki. PREDSEDSTVO.

KROJAČI in KROJAČICE!

Razpošiljam vsakovrstne krojne vzorce za dame in gospode po poljubnih slikah. Kroje izdelujem po doposlani meri in po serijah normalnih mer. Naročene vzorce izvršim v štirinajstih dneh.

ALOJZIJ KNAFELJ, strokovni učitelj za krojaštvo, LJUBLJANA, Križevniška ul. št. 2, I. nadst.

Iščemo energičnega, izvedenega

lovskega in gozdnega čuvaja. Prošnje je poslati na

Gozdni urad v Oplotnici.

Knjigovodja-

bilančnik

perfekten, z večletno prakso in najboljšimi referencami, IŠČE MESTA. — Ponudbe na upravo lista pod »AGILEN«.

Domača veselica

na VELIKI PONEDELJEK, t. j. 2. aprila na LAVERCI PRI OGRINU! — Točila bova najfinjša vina. Na razpolago bodo dobra topla in mrzla jedila. — Začetek ob 3. uri popoldne. — K obilni udeležbi vljudno vabita

IV. in FR. DOLŠAK.

SPREJMEM dobro izurjeno pletilko na stroj

MARTIN MAHKOTA, Ljubljana 7, Spodnja Šiška. 1850

Gospodično

sprejem na lepo stanovanje z zajuterkom. Naslov pri upravi lista pod št. 1801

Zastopnike

SPREJMEMO v vseh krajih Slovenije pod ZELO UGODNIMI pogoji. — Pisemne ponudbe na GLAVNO zastopstvo L'Union, franc. zavar. družba, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33. 1826

Meblovano sobo

ODDAM dvema gospodoma. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod števil. 1862.

Vrtnarji pozor!

Večje število LEPIH in ZDRAVIH cipres je naprodaj!

Naslov pove uprava lista pod št. 1756.

Kupimo 10 starih, še rabnih stolov.

Ponudbe sprejema: »pošta LJUBLJANA št. 4«, Kopitarjeva ulica. 1877

PRODAM dobro ohranjen pomožni motor (D. K. W.) in kolo.

Poizve se: Kopitarjeva ulica št. 4, gostilna ČINKOLE.

V NAJEM ODDAM manjše posestvo

na Gorenjskem. Ponudbe: LJUBLJANA, POŠTNI PREDAL 77. 1876

Kupim vrtni stroj (BOHRMASCHINE)

za kovsko obrt. — Ponudbe na ANTON MANDELJC, kovski mojster, Dvorska vas 24, p. Begunje p. Lescah, Gorenjsko.

Zamenjam

dobro idočo starinsko URO-REPETIRKO s stekleno omario, za dober PRIZMADALJNOGLED s povečanjem od 6—12 krat; ura se nahaja v Ljubljani. ANTON KOVAČIČ, gostilna pri »Lipi«, Pilštanj pri Rajhenburgu.

Velik vrt

ograjen, ODDAM TAKOJ V NAJEM. Naslov pove upravnitvo »Slovenca« pod šifro »VRT 1879«.

Poravnajte naročnino!

Prodaj hišo

lepo, novo zidano. Obsega: 2 sobi, 2 kuhinji s štedilniki, klet in druge prostore. Vodnjak, vrt in njiva pri veliki cesti in tovarnah blizu Maribora. Zelo ugoden nakup! — PODLIPNIK, TEŽNO št. 37, Maribor. 1746

23 kubičnih metrov

smrekovih tramov PRODAM. — IVAN KIC, Viskavas 24 p. Mirnapeč, Dolenjsko. 1864

Otroški voziček

z GUMIJEVIMI kolesi, dobro ohranjen, se radi selitve takoj proda. — Poizve se v Konsumnem društvu na Dunajski cesti št. 36. 1774

Ježice,

SMREKOVO ČRESLO, MEZDRO, AROVICO, ŠETINE, ROGOVE, kupuje DION. DRUŠTVO ZA PROMET SIROVINA, Zagreb. 1864

Zamenjam hišo

v LJUBLJANI s trgovskim lokalom — radi boleznj — s kakršnikoli POSESTVOM ali GOZDOM pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod »VDOVA« na anončni zavod DRAGO BESELJAK in DRUG, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

ED, PANNONCELA DR. DR. OO

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Selenburgova ulica šte. 1

(prej SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

(Kapital in rezerve Din 17,500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v Kolo-
dvorski ulici)

Tapetniška in dekoracijska delavnica

v Ljubljani, Komenskega ulica št. 12, se priporoča slavnemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela.

Franc Jager, tapetnik.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

poleti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **6%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2%**

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2%**

Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

Premog. cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri

H. PETRIC, Ljubljana

Dunajska cesta 33. Telefon 346.

Skladišče „Balkan“.

Naznanilo.

Vljudno naznanim, da do preselitve v novi lokal v Selenburg,
ul. 1, sprejemam vsa naročila za čevlje po meri in popravila
vsake vrste, ako ravno čevlji niso kupljeni ali izdelani pri meni,
v provizoričnih prostorih na Poljanskem nasipu 40, II. nadstr.
(stara cukrarna), kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

**Franc
Szantner**

specialist za orto-
pedična in anato-
mična obuvila in
trgovca s čevlji

Ljubljana

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prostore za trgovino in stanovanje

ISCEM V NAJEM v prometnem kraju Slovenije, v mestu ali na
deželi. — Cenjene ponudbe prosim na upravništvo lista pod

»Promet 1710«.

Posestniki novih stavb

se vljudno opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih pred-
metov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v poštah in
sicer: Velika izbira **preprog**, vseh vrst iz volne, jute, kokosove-
ga vlakna in linoleja, umetniško izdelanih **zastorov** na kose in
metre, **Moketi** in **gobelini** za prevleko otoman in divanov.
Platno za rolete in **verande**. Različno **posteljno perilo**,
kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, pernice, fla-
nelaste in volnene odeje, šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile.

Cene primerne.

Postrežba solidna!

A. & E. Skaberne, Ljubljana

Mestni trg 10.

OGLEJE in DRVA

»CARBONARIA« d. z. o. z. za eksport oglja in drv v Kočevju,
KUPI po najvišjih dnevnih cenah vsako množino lepega,
suhega, dobro žganega, brezprašnega in brezprimesnega, z vilami
nakladanega **bukovega** oglja ter lepih, suhih, **bukovih** drv, sposobnih
za eksport, cepanic brez okroglic. — Ponudbe je poslati z navedbo
množine razpoložljivega blaga in cene franko vagon nakladalne po-
staje na naslov:

»Družba CARBONARIA, Kočevje.«

Plačilo takoj pri prejemu blaga. — Reflektira se samo na lepo,
brezhibno blago. 1833

Ako še niste, pošljite naročnino!

Jadranska banka Beograd

Dionička glavica: Din 60 milijonov. Rezerva: 30 milijonov.

Podružnice:

Bled,
Cavtat,
Celje,
Dubrovnik,
Hercegnovi,
Jelsa,

Jesenice,
Korčula,
Kotor,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,
Metković,

Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Sibenik,
Tržič,
Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzjavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANC SAKSER STATE BANK, Cortland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“).

Telefon št. 57.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEJ.

Interesna skupnost s: Sveopće Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Kar-
lovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papiře, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema
vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskr-
buje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi
pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.